

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

Obstacles Encountered by Tourism Academicians in Scientific Research Processes

Begüm İlbay Vatan / Dr. Öğr. Üyesi

Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Mühendislik, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,
begumilbay@hotmail.com

Özet

Toplumların gelişimi için gerekli olan bilimsel araştırmaların yürütülmesi, araştırmacıların motivasyonuna bağlıdır. Araştırmacıların motivasyonunun sağlanması ise önlerindeki engellerin tespit edilerek ortadan kaldırılması ile mümkündür. Bu araştırmanın amacı da turizm akademisyenlerinin bilimsel araştırma süreçlerinde karşılaştıkları engellerin belirlenmesi olmuştur. Nitel desenlenen araştırmanın amacına uygun bilgileri elde etmek için, turizm akademisyenleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve açık kodlama yapılarak kodlar belirlenmiştir. Sonrasında ise birbiri ile ilişkilendirilen kodlar bir araya getirilerek dokuz tema ortaya çıkarılmıştır. Araştırmada akademisyenlerin ilgi alanlarına yönelik güncel ve özgün konular üzerinde çalışmayı tercih ettikleri bunun yanı sıra, kariyer baskısı ve puan kaygısı ile yayın yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma yürütme sürecinde bütçe yetersizliği, teknoloji ve altyapı sorunları, veri toplama esnasında katılımcıların isteksizliği, etik kurullardan izin alma süreçlerinin uzunluğu, bürokratik engeller, kütüphanelerin yeterli kaynak erişimine sahip olmaması ve makale yayımlama süreçlerinin uzunluğu ile yayınevlerinin şeffaf olmayan süreçleri turizm akademisyenlerinin karşı karşıya kaldığı araştırma engellerinden bazılarıdır.

Anahatar Kelimeler: Bilimsel araştırma, araştırma sürecindeki engeller, turizm akademisyenleri.

Jel Kodu: I23, I29

Abstract

Conducting scientific research necessary for the development of societies depends on the motivation of researchers. Ensuring the motivation of researchers is possible by identifying and eliminating the obstacles in front of them. The purpose of this re-

search was to determine the obstacles faced by tourism academics in their scientific research processes. In order to obtain data of the qualitative research, interviews were held with tourism academicians. The data obtained from the interviews were subjected to content analysis and codes were determined by open coding. Then, nine themes were revealed by bringing together the codes associated with each other. In the research, it was concluded that academicians preferred to work on current and original topics related to their fields of interest, and they also published due to career pressure and anxiety about getting score. Insufficient budget in the process of conducting research, technological and infrastructure problems, reluctance of participants during data collection, length of the process of obtaining permission from ethics committees, bureaucratic obstacles, libraries' lack of access to resources, length of article publishing processes and non-transparent processes of publishers are among the research obstacles faced by tourism academics.

Keywords: Scientific research, obstacles in the research process, tourism academicians.

Jel Codes: I23, I29

Giriş

Bilimin ne olduğu kişilere sorulduğunda çok farklı yanıtlar elde edilebilir. Kimisine göre bilim, okullarda verilen fizik, kimya ve biyoloji gibi dersleri ifade ederken, kimisine göre beyaz önlüklü bilim insanlarının özel donanımları kullanarak yaptığı bir zanaattır. Etimolojik olarak Latince "scientia" kelimesinden türeyen bilim, herhangi bir alanda sistematik ve organize bir bilgi bütünü ifade etmektedir (Bhattacharjee, 2012). Bilimsel araştırmanın tanımına bakıldığında da benzer bir tanımlamaya rastlanmaktadır. Bilimsel araştırma, "bilime katkıda bulunmak amacıyla, planlı

ve sistematik olarak verilerin toplanması, yorumlanması ve değerlendirilmesiyle yapılan araştırmalardır” (Özhan Çaparlar ve Dönmez, 2016: 212).

Fen ve sosyal bilimlerin alanındaki araştırmacıların her biri kendi alanlarının yönlendirmeleri doğrultusunda çalışmalarını yürütse de (Zukauskas, Vveinhardt & Andriukaitiene, 2018), her alandan araştırmacının temel amacı, olayları anlamak ve araştırma problemlerine güvenilir çözümler bulmaktır. Bu amaçları gerçekleştirmenin yolu ise yeterli araştırma olanaklarının araştırmacılara zamanında sağlanmasına bağlıdır. Ancak, her araştırma alanının kendi doğası gereği çeşitli engelleri ve zorlukları mevcuttur. Araştırmacıların üstlendikleri sorumlulukların altında ezilmelerini önlemek, araştırma becerilerini geliştirmelerine destek olmak ve potansiyellerinin farkına varmalarını sağlamak için bilimsel araştırmaların önündeki engellerin tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır (Jatin, Anand & Ricardo, 2009).

İnsanı odak noktasına koyan sosyal bilimlerde yapılan bilimsel araştırmalarda karşılaşılan engellerin belirlenmesi ve bu engelleri ortadan kaldırmaya yönelik adımların atılması insanı anlama yolunda araştırmacılara büyük kolaylık sağlayacaktır. Nitekim bu araştırmada turizm akademisyenlerinin bilimsel araştırma sürecinde karşılaştıkları engelleri belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda turizm akademisyenleriyle görüşmeler gerçekleştirilmiş ve elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur.

Literatür

Bilimsel bir araştırmanın adımları, araştırma probleminin ve sorularının belirlenmesi ile başlar, örneklemine, veri toplama tekniğine ve analizine karar verilmesiyle devam eder. Söz konusu bu adımlar aynı öneme sahiptir ve bu adımların başarısı bütçeye, yeterli zamana ve araştırma becerisine bağlıdır (Usta, 2012). Bu unsurlardan biri tam olmadığında araştırma başarısı azalmaktadır. İnsanı konu edinen sosyal bilimlerde de araştırma sürecinde sıkça engellerle karşılaşabilmektedir. Örneğin, aile yapısı, azınlıklar, cinsellik gibi konular yapısal olarak karmaşık olduğundan, araştırmacılar için bu konuların analiz edilmesi kolay olmamaktadır (Schumm & Crawford, 2023). Özdemir (1994)'e göre bir araştırma konusu ne kadar özgün olursa olsun bu araştırma için gerekli verileri toplamak mümkün değilse o konu seçilmelidir.

İlgili literatürde bilimsel araştırmalar üzerine tartışılan konulardan biri, bilimsel araştırma sonuçlarının gerçek hayata yansıyor yansımadığıdır. Örneğin hemşirelerle yapılan çalışmalarda katılımcılar, bilimsel araştırmaların yararlı olduğunu ancak araştırma sonuçlarının klinik uygulamalara yansımadığını belirtmişlerdir (Platin, 2000; Emiroğlu vd. 2005). Buna ek olarak yine hemşireler üzerine yapılan farklı çalışmalarda hemşirelerin araştırma sürecinde karşılaştıkları

engeller, yeterli zamana sahip olmamak, istatistik bilmemek, eleştirel düşünememek, otorite eksikliği duymak, işbirliği ve destek yokluğu ile güncel araştırmalardan haberdar olmamak şeklinde belirlenmiştir (Closs vd., 2000; Bryar vd., 2003; Adamsen vd., 2003; Hutchinson & Johnston, 2004; McSherry, Artley & Holloran, 2006; Demir vd., 2012).

Bocar (2009)'un üniversitede siyaset bilimi okuyan genç öğrenci araştırmacılarla yürüttüğü çalışmada, araştırmacıların karşı karşıya kaldığı en büyük sorun, verileri toplama aşamasında katılımcı bulamama olarak belirlenmiştir. Tespit edilen ikinci sorun ise zamanın yönetilememesidir. Araştırmacı, çalışma sırasında çıkabilecek engellerin ve çalışmanın bitirilmesi gereken tarihin göz önünde bulundurularak zaman planlamasının iyi yapılması gerektiğini savunmaktadır. Elde edilen bir diğer bulgu ise stres yönetiminin gerçekleştirilememesinin araştırmacılar için engel teşkil etmesidir. Stres yönetimine ek olarak Logan (t.y), araştırmacıların zaman zaman yaşadığı kişisel problemlerin bilişsel kapasitelerini etkileyerek çalışmalarına engel teşkil edebileceğini belirtmiştir. Araştırmacıya göre bu durumda en iyi çözüm öncelikle kişisel problemin nedeninin keşfedilmesi ve yalnızca o problemi çözmeye odaklanılmasıdır.

Büyüköztürk ve Köklü (1999)'ye göre yüksek lisans öğrencileri problem tanımlama, literatür yazma, bilgisayar kullanma, istatistiksel analiz yapma ve akıcı bir dille yazma konularında yetersiz kalmaktadırlar. Giorgi (2008) ise sosyal bilimlerin alanında yazılmış tezlerde araştırmacıların fenomenolojik yaklaşımı doğru kurgulamayı bilmediklerini vurgulamıştır. Öte yandan Saracaloğlu (2008) tarafından lisansüstü öğrencilerle gerçekleştirilen çalışmada, öğrencilerin araştırma yürütme yeterliliğine sahip oldukları belirlenmiştir (Saracaloğlu, 2008). Bu araştırmaların sonuçları birbirinden farklı olsa da genç araştırmacıların karşılaşılabileceği pek çok zorluk ve engelin mevcut olduğu açıktır. Önemli olan genç araştırmacıların karşı karşıya kaldığı zorlukların ve engellerin, daha deneyimli araştırmacılar tarafından onlara kılavuzluk edilerek aşılabileceğinin bilinmesidir (Rose, 1988).

Başta lisansüstü öğrenciler olmak üzere tüm araştırmacılar için en önemli derslerden biri olan araştırma yöntemleri dersinin işleyişini inceleyen Çetin ve Dikici (2014), süre yetersizliği ve dersin işlenişinden kaynaklı olarak rapor yazma ve verilerin analizi ile ilgili sorunlar olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sorunların konuların uygulama ağırlıklı olması ve haftalık ders saatinin artırılması ile giderilebileceğini ileri sürmüşlerdir. Ayrıca yazarlara göre, araştırmacıların kişisel eksikliklerinin giderilmesinde bilgilendirme yapmanın, onları motive etmenin, dersin ve uygulamaların önemi büyüktür. Picciotto (1997) ise araştırmacıları motive ederek araştırma kültürü aşılama ile ilgili bireysel dönem ödevi vermenin önemine vurgu yapmış ve bunun için üniversite araştırma merkezlerinden yararlanılabileceğini belirtmiştir.

Araştırmacıların güncel çalışmaları takip etmeleri, uygulamalı çalışma yapmaları, araştırma süreçleri ile ilgili eğitim almaları ve diğer araştırmacılarla işbirliği içinde olmaları araştırma becerilerine önemli katkılar sağlamaktadır (Broekkamp & van Hout-Wolters, 2007; Vanderlinde & van Braak, 2010). Camuzcu Aşiroğlu (2016) da araştırma süreçleri ile ilgili eğitim almanın önemini vurguladığı ve öğretmenler ile yaptığı çalışmada, lisans eğitiminde bilimsel araştırma dersi alanların meslek hayatlarında veya lisansüstü eğitimlerinde araştırma yeterliliğine sahip olabileceğini ileri sürmüştür. Öğretmenlerle gerçekleştirilen farklı çalışmalarda ise öğretmenlerin araştırma yapmalarını engelleyen unsurlar, ders yükü fazlalığından kaynaklı zamansızlık (Potter, 2001; Banegas, 2018), okullarda araştırmaların önemsenmemesi, idari sorumlulukların fazlalığı, deneyimsizlik, yabancı dil yetersizliği (Potter, 2001; Kutlay, 2013; Morales, 2016) ve bütçe desteği alınamaması şeklinde belirlenmiştir (Yıldırım vd., 2014; Norasmah & Chia, 2016; Ekinci ve Ekinci, 2022).

Literatür incelendiğinde sağlık biliminden araştırmacıların ve farklı dallardan öğretmenlerin araştırma sürecinde karşılaştıkları engeller üzerine çokça çalışma yapıldığı görülmüştür. Ancak, turizm araştırmacılarının karşılaştığı engellerle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürdeki bu eksiklikten yola çıkarak, turizm araştırmalarına katkı sağlayan turizm akademisyenlerinin çalışmaları sırasında ne gibi engellerle karşılaştıklarının belirlenmesi bu araştırmanın amacı olmuştur. Sağlık bilimi, eğitim ve turizm alanlarından araştırmacıların odak noktasında insanın yer alması ve insanın iyilik hali için çalışmalarını yürütmeleri, bu alanlarda insanlar arası etkileşimin ve işbirliğinin çok önemli olması çalışma süreçlerinde benzer engellerle karşılaşabilecekleri anlamını taşımaktadır. İlgili literatür de alanlar farklı olsa dahi araştırma süreçlerinde karşılaşılan engellerin benzer olduğunu doğrulamaktadır (Closs vd., 2000; Potter, 2001; Bryar vd., 2003; Adamsen vd., 2003; Hutchinson & Johnston, 2004; McSherry, Artley & Holloran, 2006; Bocar, 2009; Demir vd., 2012; Kutlay, 2013; Yıldırım vd., 2014; Norasmah & Chia, 2016; Banegas, 2018; Ekinci ve Ekinci, 2022). Bu nedenle, Savcı, Şerbetçi ve Özel (2021)'in sağlık bilimi alanında yapmış olduğu çalışmadan yararlanılarak görüşme soruları belirlenmiştir. Araştırmacılar, hemşirelere bilimsel araştırmaya başlamadan önce, araştırmanın uygulama aşamasında ve yayımlama sırasında ne gibi engellerle karşılaştıklarını sormuşlardır. Soruların, bir araştırmanın başlangıcından tamamlanmasına kadar her aşamadaki karşılaşılabilecek engelleri belirlemeye yönelik olduğu görülmüştür. Dolayısıyla bu soruların turizm akademisyenlerine de yöneltebileceği sonucuna varılmış ve sorular görüşme formuna dönüştürülmüştür. Hazırlanan görüşme soruları turizm alanında çalışmalarını yürüten turizm akademisyenlerine yöneltilmiştir. Sorular ve analiz tekniği ile ilgili detaylı bilgiler yöntem başlığı altında yer almaktadır.

Yöntem

Nitel desenlenen bu araştırmanın örneklemini turizm akademisyenleri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenirken sayıya değil elde edilen verilerin araştırma amacını ne kadar beslediğine dikkat edilmiştir. Bununla ilgili olarak Baltacı (2017) literatürde nitel araştırmaları nicel araştırma geleneği ile yürüten çalışmalara rastladığını belirterek, araştırmacıların nitel ve nicel araştırma mantığını çok iyi kavrayamadığını vurgulamaktadır. Çünkü nitel araştırmalarda örneklemin büyüklüğü değil niteliği önemlidir. Benzer şekilde Mertens (2014) de nitel araştırmalarda büyük örneklemelerin daha fazla ayrıntı verebileceği ve evreni daha iyi yansıtacağı algısının yanlış olduğunu belirtmektedir. Verilen bilgiler ekseninde araştırmacı, turizm akademisyenlerinden yeterli bilgi aldığına ve bilgi tekrarının gerçekleştiğine kanaat getirdiğinde görüşmelere son vermiştir.

Evrendeki öğelerin her birinin örneklem içinde yer alması için eşit bir ihtimal olmasından dolayı araştırmada basit tesadüfi örnekleme tercih edilmiştir (Kerlinger & Lee, 1999). Örnekleme sonucunda toplam yedi turizm akademisyeni ile 1 Ağustos 2023-30 Ağustos 2023 tarihleri arasında çevrim içi ortamda yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çevrim içi görüşmeler sırasında yalnızca araştırmacı ve görüşülen akademisyen ortamda hazır bulunmuştur. Üçüncü kişilerin görüşmeyi izlemesi veya dinlemesi söz konusu olmamıştır. Görüşmeler sırasında katılımcılardan izin alınarak kayıt tutulmuştur. Tutulan kayıtların ortalama süresi 40 dakikadır. Kayıtlar, araştırmacının kişisel bilgisayarında beş yıl süre ile şifreli bir klasörde tutulacak olup, beş yılın sonunda imha edilecektir.

Katılımcıların demografik yapısını elde etmeye ilişkin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, unvan, meslekte toplam çalışma süresi ve çalıştığı bölüm ile ilgili altı ifade yöneltilmiştir. Bilimsel araştırma sürecine ilişkin deneyimleri ve karşılaşılan engelleri belirlemeye yönelik Savcı vd. (2021)'in çalışmasından yola çıkılarak hazırlanan ve bir turizm uzmanı yardımı ile son hali verilen 10 soru aşağıdaki gibidir:

1. Bilimsel araştırma süreci hakkında bir eğitim aldınız mı? Cevabınız evet ise nereden aldınız?
2. Araştırma konusunu belirlerken nelere dikkat edersiniz?
3. Araştırma konusunu belirlerken karşılaştığınız bir engel var mı? Cevabınız evet ise karşılaştığınız engeller nelerdi?
4. Daha önce bilimsel araştırma sürecini yönetememe gibi bir durumla karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise yönetememe nedenleriniz nelerdi?
5. Araştırmaya başlamadan önce herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi

engellerle karşılaştınız?

6. Literatür/kaynak taramada herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi engellerle karşılaştınız?
7. Araştırma izni alma sürecinde herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi engellerle karşılaştınız?
8. Araştırmanın uygulama aşamasında herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi engellerle karşılaştınız?
9. Araştırma verilerini analiz etme aşamasında herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi engellerle karşılaştınız?
10. Araştırmanızı yayımlama aşamasında herhangi bir engelle karşılaştınız mı? Cevabınız evet ise ne gibi engellerle karşılaştınız?

Bulgular

Araştırmaya katılan turizm akademisyenleri öncelikle K1, K2, K3,..., K7 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcıların demografik bilgilerinin yer aldığı Tablo 1'e göre katılımcıların beşi erkektir Katılımcılardan yalnızca K4 bir yıldan az bir süredir akademisyendir. Diğer akademisyenlerin meslek tecrübesi azımsanmayacak düzeydedir. Akademisyenlerin çalıştıkları bölümler farklılık gösterse de tüm bölümlerin Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı altında yer aldığını belirtmekte fayda vardır. Tablo 1'de katılımcıların demografik bilgilerinin yanı sıra bilimsel araştırma eğitimi alıp almadıklarına dair sorulan soruya verilen yanıtlar da yer almaktadır. Buna göre katılımcıların tümü lisans ve lisansüstü eğitim dönemlerinde bilimsel araştırma dersi almıştır. Buna ek olarak katılımcılardan K5, K6 ve K7 bilimsel araştırma dersinin yanı sıra bilimsel araştırma seminerlerine ve kurslarına da katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri Ve Bilimsel Araştırma Eğitimi Alma Durumları

Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Düzeyi	Ünvan	Akademi-de Çalışma Süresi	Çalıştığı Bölüm	Bilimsel Araştırma Eğitimi Alma Durumu
K1	35	Kadın	Doktora	Dr. Öğr. Üyesi	10 Yıl	Gastro-nomi ve Mutfak Sanatları	Aldım
K2	35	Erkek	Doktora	Araş. Gör. Dr.	8 Yıl	Turizm İşletmeciliği	Aldım
K3	36	Erkek	Doktora	Doç. Dr.	10 Yıl	Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri	Aldım
K4	36	Erkek	Doktora	Dr. Öğr. Üyesi	1 Yıldan Az	Gastro-nomi ve Mutfak Sanatları	Aldım
K5	40	Erkek	Doktora	Dr. Öğr. Üyesi	13 Yıl	Rekreasyon Yönetimi	Aldım

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

K6	31	Erkek	Yüksek Lisans	Öğr. Gör.	4 Yıl	Turizm ve Otel İşletmeciliği	Aldım
K7	35	Kadın	Doktora	Doç. Dr.	4 Yıl	Turizm Rehberliği	Aldım

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur.

Görüşmelerden elde edilen verilere içerik analizi yapılmıştır. Analiz için tümevarımsal yaklaşım tercih edilmiştir. Tümevarımsal yaklaşım veri odaklı (data driven) bir yaklaşım olup (Schreier, 2012) eldeki verilerden kodlara ve temalara ulaşılmaktadır. Bunun için analizin ilk aşamasında açık kodlama gerçekleştirilmiştir. Açık kodlamada kelime veya kelime grupları

bir araya getirilmiş ve araştırmanın temaları ortaya çıkarılmıştır. Verilerin kodlanması ve temaların belirlenmesinden sonra bir turizm uzmanından yardım alınmış ve yapılan değerlendirmeler sonucunda kodlar ve temalar konusunda görüş birliği sağlanmıştır. Belirlenen dokuz tema ve kodları Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2. Kodlar ve Temalar

Temalar	Kodlar	Frekans
Akademisyenlerin konu seçim kriterleri	İlgi alanına göre seçim	7
	Gözlem yaparak seçim	3
	Merak duygusu ile seçim	7
	Bilgi birikimi ile seçim	1
	Özgün konu seçimi	6
	Güncel konu seçimi	6
	Yönteme bağlı konu seçimi	3
	Puan kaygısı ile konu seçimi	2
	Önceki araştırmaların önerileri ile seçim	1
	Araştırmanın uygulanabilirliği ile seçim	3
	Araştırmanın projelendirilebilir olması ile seçim	2
Turizm alanında bilimsel araştırmaların zorlukları	Müfredattaki eksiklikler	3
	Araştırma yöntemi derslerinin yetersizliği	3
	Turizmde disiplinlerarası çalışılmaması	2
	Teknoloji ve altyapı eksikliği	5
	Veri toplama tekniklerinin yetersizliği	3
	Farklı yöntemleri kullanma imkânının oluşturulmaması	3

Turizm akademisyenlerinin sorunları	Kariyer yapma baskısı	3
	Motivasyonsuzluk	3
	Akademisyen maaşlarının yetersizliği	2
	Diğer araştırmacılardan destek alamama	3
	Analiz programlarına erişememe	4
	Kaynak ve uzman bulamama sorunu	3
	Kaynak ve uzman bulamama sorunu	1
	Akademisyen değerlendirme kriterlerinin sübjektifliği	3
Literatür taramada karşılaşılan engeller	Üniversite kütüphanelerindeki kaynak sınırlılığı	7
	Eski kaynaklara erişim zorluğu	6
	Yabancı kaynaklara erişim zorluğu	6
	Bütçe yetersizliği	5
	Paralı dergilere erişim zorluğu	5
	Açık erişim olmayan dergilere erişememe	5
	Dil yetersizliğinden kaynaklara erişememe	2
Araştırma öncesi karşılaşılan engeller	Deneyimsizlik	3
	Ölçek uyarlamanın zorlukları	1
	Teoriyi uygulamaya geçirmenin zorlukları	3
	Uygulamada coğrafi koşulların zorlukları	2
Araştırma izni sürecinde karşılaşılan engeller	Etik kuruldaki uzun süreçler	6
	Etik kurulların işlevsizliği	5
	Etiğin neleri kapsadığının netleştirilmemesi	4
	Kurumlardan izin alınamaması	5
Araştırma yürütme sürecindeki engeller	Bürokratik engeller	5
	Destek personelinin sorumluluktan kaçması	3
	Destek personelinin bilgisizliği	3
	Yeterli zamana sahip olunmaması	5
	Fazla ders yükü	4
	Bütçe yetersizliği	6
	Bilgi eksikliği/tecrübesizlik	3
	Yol gösterici danışmanların olmaması	3
	Diğer araştırmacılarla işbirliği yapamama	4

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

Veri toplama sürecindeki engeller	Anketlere/görüşmelere katılma isteksizliği	6
	Yeterli örnekleme ulaşamama	6
	Kadınlardan veri toplayamama	2
	Katılımcıların anketlere duyduğu güvensizlik	4
	Resmi verilere erişememe	3
Araştırma yayımlama sürecindeki engeller	Hakemlerin subjektif yorumları	6
	Yayımlama sürelerinin uzunluğu	7
	Dergilerin paralı yayın yapması	4
	Dergi yazım formatlarının çeşitlilik göstermesi	1
	Dergilerdeki sayfa/kelime sınırlaması	2
	Dergi seçiminde kararsızlık yaşama	3
	Yağmacı dergi sorunu	3
	Yayınevlerinin şeffaf olmaması	3
	Dergilerde rant sorunu	3

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur.

Akademisyenlerin Konu Seçim Kriterleri

Verilen yanıtlar doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlara göre akademisyenlerin tamamı merak duygusu ile motive olarak ilgi alanlarına yönelik konular üzerinde araştırmalarını yürütmektedir. Bununla birlikte çalışacakları konunun özgün ve güncel olmasına da dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Diğerlerinden farklı olarak üç akademisyen araştırmanın yöntemine ve uygulanabilirliğine de dikkat etmektedir. Bunlarla ilgili olarak akademisyen görüşleri aşağıdaki gibidir:

K5: "Araştırma konumu belirlerken bununla ilgili bir şey yapılmış mı, var mı yok mu diye taramaya geçiyorum. Üzerine yapılmış bir şey varsa zaten motivasyonum hemen bitiyor. Yani üzerinde yapılmamış bir şey varsa orijinal bir fikirse bununla ilgili yan destekçi anahtar kelimeleri ya da destekçi konuları taramaya çalışıyorum. Buna bağlı olarak da araştırmaya başlıyorum, başlamaya karar veriyorum."

K4: "Merak etrafında da kendi bilgi donanım varsa bir sentez yaparak konumu bu şekilde oluşturuyorum. Ancak bunun uygulanabilirliğine de bakmak gerekiyor. Çünkü uygulanamayan bazı çalışmalar da olabiliyor. Yani uygulamaya bakarak o çalışmaya devam edecek misin etmeyecek misin diye bakmak lazım..."

Turizm Alanında Bilimsel Araştırmaların Zorlukları

Katılımcılar verdikleri yanıtlarla turizm alanında bilimsel araştırma yapmanın zorluğunun genel çerçevesini çizmişlerdir. Beş akademisyen en büyük sorunun teknoloji ve altyapı yetersizliği olduğunun

altını çizmişlerdir. Bununla birlikte bilimsel araştırma yöntemleri dersinin yetersiz kaldığını ve turizm müfredatlarının bu konuda eksik olduğunu aktarmışlardır. Üç akademisyen ise turizm alanında aynı veri toplama tekniklerinin kullanıldığını ve bu anlamda yeniliklere açık olunmadığına da vurgu yapmışlardır. Bu bulgularla ilgili olarak akademisyen görüşleri aşağıdaki gibidir:

K3: "Yüksek lisans ve doktora sürecinde bilimsel araştırma yöntemleri dersi aldım. Ancak bu eğitimlerin çok yeterli olduğunu söyleyemem."

K2: "Turizm alanında sürekli pazarlama ve yönetim çalışılıyor. Farklı disiplinlerdeki ders sayısı az ya da farklı disiplinlerle iletişim az. Farklı disiplinler farklı yöntemler sunabilir ancak bu imkânlar yok. Bunları da işte dışardan öğrenmek zorunda kaldık."

K5: "Birçok yerde bibliyometri çalışması yapılmaya başlanmış bol bol. Yani kolay bir şey çünkü. Hele bir de günümüzde daha kolay. Bunlar çok kolay diye bunları yapalım da yayın yapalım mantığı var. Yani eğer özgünlüğü önemsiyorsan eğer yayın içeriğini, kalitesini ister istemez bu makalelere yayına kabul etmiyorsun."

Turizm Akademisyenlerinin Sorunları

Katılımcıların yaşadıkları sorunlar çeşitlilik göstermektedir. Dört akademisyen farklı analiz programlarına ücretsiz erişim sağlayamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun dışında akademisyenler üzerindeki kariyer baskısı, akademisyen maaşlarının yetersizliği ve akademik alımlardaki ve yükselmelerdeki değerlendirme kriterlerinin sübjektifliği sonucu ortaya çıkan motivasyon eksikliği dikkat çeken bulgulardır. Bunlarla

ilgili görüşler aşağıdaki gibidir:

K3: "Doçentlik sürecine kadar puan kaygısı yaşadığı-
mı ve özellikle bu kaygıyla ve başkalarının ısrarı üze-
rine ilgi duymadığım konularda araştırma yapmak
zorunda kaldım."

K5: "Bir yandan akademisyenlerin üzerinde bir kari-
yer baskısı var. Gereksiz bir doçentlik gibi bir şey var
mesela. Bunun için hani birilerinin huzuruna çıkıyor-
sun falan. Bunun baskısı nedeniyle bir an evvel yayın
yapmak istiyor insanlar. Tabii bu nedenle süre kısıtla-
rı... Darlanıyorlar yani. Motivasyonları azalıyor."

K4: "Bir bakıyorum aynı konu benzerine üç beş tane
çalışması olan gruplar var. Diyorsun ki şimdi, benim
işte bir tane var onlar beş tane yapmışlar. Ama şimdi
yani kaliteye baktığımda o kaliteyi de göremiyorum.
Sonra diyorlar ki değerlendirme süreçlerinde, işte
doçentlikte veya doktor öğretim üyesi alımlarında
özellikle... Ne diyorlar? Senin üç beş tane yayının var.
Adamın on tane on beş tane yayını var, diyor. Tamam
arkadaş ama sen bakıyor musun çalışma nitelikli mi?
Çalışmada ne yapılmış? Nasıl olmuş?"

Literatür Taramada Karşılaşılan Engeller

Akademisyenlerin literatür taramadaki en büyük
sorunu, üniversite kütüphanelerindeki kaynakların
sınırlı olmasıdır. Eski kaynaklara, yabancı kaynakla-
ra, paralı dergilere ve açık erişim olmayan dergilere
erişimde sıkıntı yaşayan akademisyenlerden beşi bu
sorunun temelinde üniversitelerin veri tabanlarına ya
da kütüphaneye ayırabilecekleri bütçenin yetersiz
olmasının yattığını belirtmiştir. İki akademisyen ise
literatür taramada İngilizce dışındaki dillerdeki ye-
tersizliğe de vurgu yapmıştır. Akademisyen görüşleri
aşağıdaki gibidir:

K1: "Bazen engelle karşılaşılabiliyoruz. Şimdi kütüp-
hane her makaleye veya her kitaba erişim vermiyor.
O üniversiteden üniversiteye değişiyor. Biliyorsun ka-
talog farklılıkları var üniversitelerin. Bu mesela kendi
bulduğum üniversitede çok sınırlı. Ama ben ne
yapıyorum? Farklı bir üniversiteden arkadaşlarımın
hesaplarından buluyorum kaynakları. O bakımdan
avantajlıyım Ama mesela öyle bir imkânım olmasay-
dı benim için çok sıkıntı olacaktı. Çünkü üniversitenin
kütüphanenin erişimi sınırlı. Ve ben o kaynaklara eri-
şimde sıkıntı yaşayacaktım."

K4: "Dil sorunu yaşayabiliyoruz. İşte ne bileyim yani
benim gördüğüm belki sizde farklı şey olabilir ama
daha çok İngilizce kaynaklara giriyorsun. Almanca,
Fransızca, Portekizce veya Çince yazılan çalışmalara
bakılmıyor. Belki kaçırdığımız önemli çalışmalar
oluyordur o dillerde yazılmış. Bunlar bence bir en-
gel diye düşünüyorum. Oralara bakmıyoruz. Çünkü
Portekizce bilmiyorsun. Bakmıyorsun. İşine gelmiyor
biraz da açıkçası."

Araştırma Öncesi Karşılaşılan Engeller

Araştırmaya katılan akademisyenlerden üçü meslek
hayatlarının ilk zamanlarında deneyimsizlikten kay-
naklı araştırma öncesinde sorunlar yaşadıklarını be-
lirtmişlerdir. K6 kodlu katılımcı ise halen deneyimsiz-
liğin kendisine engel teşkil ettiğini belirtmiştir. Buna
ek olarak aynı katılımcılar teorideki bilgileri uygula-
maya geçirme konusunda zaman zaman kaygı duy-
duklarını aktarmışlardır. İki akademisyen ise araştırma
öncesi karar verme aşamasında buldukları coğraf-
yanın zor koşullarının etkili olduğunu bildirmişlerdir.
Akademisyen görüşleri aşağıda yer almaktadır:

K6: "Az deneyimli olduğumdan sıkıntı yaşıyorum.
Yani, engel olarak ilk onu söyleyebilirim. Araştırma
tasarımını, araştırma modelini... Model derken tüm
süreçten bahsediyorum. Tek başıma henüz hala tam
olarak kuramıyorum, kuramadığımı düşünüyorum.
Ama bununla ilgili denemelerim devam ediyor."

K3: "Araştırma öncesinde karşılaştığım engellerden
biri, düşündüklerimi uygulamada gerçekleştireme-
yeceğim düşüncesidir. Örneğin, 'coğrafya' araştırma
konusu belirlerken çok önemli bir etkidir. Araştır-
macının kafasından geçen konu, ilgili coğrafyalara
uzaksa bu tasarımın ya gerçekleşmeyeceği ya da çok
zor bir işe girileceği anlamına gelmektedir. Kara-
deniz bölgesinde olan birisi olarak ulaşabileceğimiz
turist ve işletme sayısının sınırlı olmasını örnek vere-
bilirim."

Araştırma İzni Sürecinde Karşılaşılan Engeller

Elde edilen bulgulara göre etik kurul süreçlerinin
uzun sürmesi akademisyenlerin karşılaştığı en-
gellerin başında gelmektedir. Ayrıca beş akademisyen
etik kurulları işlevsiz olarak nitelendirmiş ve dört aka-
demisyen ise etiğin neleri kapsadığının net olarak
belirlenmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Bunlara ek
olarak resmi ya da özel kurumlardan araştırma izinle-
rinin alınamaması da engellerin başında gelmekte-
dir. İlgili görüşler aşağıdaki gibidir:

K3: "Etik kurul izni uzun zamanlar içerisinde alınabil-
mekte... Kurullar belirli dönemlerde toplanıyor ve şu
an çalıştığım kurumda yaz tatili boyunca bu kurul fa-
aliyetlerine ara verdi. Ortak bir araştırmacı yoksa bu
izinler başka üniversitelerden de alınamamaktadır."

K1: "Bir çalışmam için etik kurulun çıkması zaten bir
buçuk ay sürdü benim. Çalışmama başlayamadım.
Etiği arıyorum, bakın ben çalışmaya başlayacağım,
diyorum. Etik de bana diyor ki, hocam sen başla ça-
lışmana, bizden yazı çıkmasını bekleme, çalışmana
önceden başla. E adı niye o zaman etik? Normal ko-
şullarda biliyorsun etik çıkmadan çalışmaya başlan-
mıyor. Ama etiğin sana verdiği cevap bu."

K5: "Yani araştırmasını bitirmiş birisinin etik kuruldan
belge alamadığı için yayın yapamadığını biliyoruz.
Dürüstlikle giden birisinin... Bu araştırma ne olacak

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

mesela? Etik kurul problemi mi var? Bir de şöyle bir şey var. Etik dediğimiz şey nedir? Biz bunu anlayamıyoruz galiba. Esas sorun burada. İşte diyor ki mesela, insanla ilgili çalışmalar yapmak... Tamam eyvallah. Ama bir insana kendi rızası varken bir soru sormak, yani kendi bedeniyle ilgili olmayan... Mesela KVKK diyoruz, kişisel şeyleri koruyoruz ya hani... Kendi bedeniyle ilgili olmayan, kendi özel alanıyla ilgili olmayan bir soru sormak... Karşı tarafın rızası varsa etiğin konusu mudur? Yani bu bence çok tartışılmalı bir konu...".

Araştırma Yürütme Sürecindeki Engeller

Katılımcı akademisyenler araştırmalarını yürütürken karşılaştıkları en büyük engel olarak bütçe yetersizliğini söylemişlerdir. Buna ek olarak bürokratik süreçler de araştırmaların önündeki en büyük engeller arasındadır. Fazla ders yükü, zamansızlık, üniversitelerdeki destek personellerinin bilgisizliği ve turizm alanından kaynaklı diğer araştırmacılarla işbirliği yapamama da akademisyenler için engel teşkil etmektedir. Katılımcı görüşleri aşağıdaki gibidir:

K7: "Fona ihtiyaç duyduğum araştırmalarda engelle karşılaşılabiliyorum. Mesela uygulamalı araştırmalar yaparsam fona ihtiyaç duyuyorum. Çok düşük bütçeli projelere bile bazen fon bulmakta zorlanıyoruz. Fon bulmak kolay olsa aklımdaki tüm uygulamalı araştırmaları gerçekleştirebilirim. Fon bulamayacağım düşüncesiyle bazen uygulamalı veya saha çalışması yapmam gereken araştırmalardan vazgeçebiliyorum."

K5: "Bürokratik ve bütçesel birtakım engeller oluyor. Mesela proje yapacağım. Üniversitede proje koordinasyon birimi var. Seni teşvik eder proje yapman için. Ama işin içine girmeye kalktığında hiç kimse olmaz. Memuriyet işleti dâhil bütün her şeyi senin yapman gerekir. Baştan sona... Her şeyi senin kurgulaman gerekir. Kimse o sorumluluğu almaz."

Veri Toplama Sürecindeki Engeller

Veri toplama sürecinde akademisyenlerin karşılaştığı en büyük engeller bireylerin anketlere ya da görüşmelere katılmak istememeleri ve yeterli örneklem sayısına ulaşamamalarıdır. İki akademisyen özellikle kadınlardan veri toplamada problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Dört akademisyene göre bunların altında yatan sebep ise bireylerin anketlere güven duymamalarıdır. Bunlara ek olarak akademisyenlerin resmi verilere erişememesi de veri toplamadaki engeller arasındadır. İlgili görüşler aşağıdaki gibidir:

K6: "Veri toplamadaki en büyük engel insanlara ulaşmak, onları ikna etmek... Günümüz dünyasında artık insanların ayıracağı beş dakika bile çok büyük bir süre oldu. Artık bize gönderilen üç dakikalık, dört dakikalık videoları izlemiyoruz. Oradan hesaplaya-

biliriz. İnsanlar anketlere görüşmelere vakit ayırmak istemiyorlar."

K2: "Şimdi deneysel yapıyorum tezimde... Göğüse bir kemer takmam lazım kalp atışı ölçmek için... Şimdi orada da işte kemerin kişinin tenine değmesi lazım. Kadınlar da var ya... Bazıları çok rahatsız oldu. Ha dediler öyle mi? Yapmak istemediler falan. Orada veri toplamak zor oldu ama sonra kadın yardımcı ya da katılımcının arkadaşı ile hallettik."

K3: "Araştırmanın uygulama aşamasında tahmin edemediğim verilere ulaşma sıkıntısı yaşadım. Bu nitel araştırmalar için de nitel araştırmalar için de geçerlidir. Özellikle ülkemizde alanımız olan turizm istatistikleri başta olmak üzere diğer istatistiklerin hızlı, eksiksiz ve ulaşılabilir tutulmadığını düşünmekteyim. Basit bir örnek vermek gerekirse dizi/film turizmiyle ilgili çalışmamı resmi verilere ulaşmakta yaşadığım problemler nedeniyle yarıda bırakmak zorunda kaldım."

Araştırma Yayımlama Sürecindeki Engeller

Katılımcıların tamamı makale yayımlama süreçlerinin uzunluğunun önemli bir engel olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte hakemlerin nesnel olmayan değerlendirmeleri, dergilerin paralı yayın yapması, dergilerdeki rant sorunu, yağmacı dergi sorunu ve yayınevlerinin şeffaf olmayan işleyişi de önemli engeller arasındadır. Ayrıca üç akademisyen dergi seçiminde kararsızlık yaşayabildiklerini ve iki akademisyen dergilerdeki sayfa ya da kelime sınırlamasının sorun teşkil ettiğini belirtmişlerdir. Yalnızca bir akademisyen Türkiye'de yayın yapan dergilerin yazım formatlarının çeşitlilik göstermesinin zaman kaybına uğrattığına değinmiştir. Katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir:

K7: "Hakem değerlendirme süreçlerinin normalden çok uzun sürmesi bizler için bir engel... Bir dergiye gönderdiğim makalenin hakem değerlendirme süreci bir yıldan uzun sürmüştü. Daha sonra makaleyi geri çekip başka bir dergiye göndermek zorunda kalmıştık. Bu bizler için zaman kaybı..."

K6: "Bazen hakemlerin gönderdiğiniz makaleyi direkt okumadan, düzeltilmesi gerekiyor, dediklerini düşünüyorum. Bir makalemde, bu makale doktora tezinden üretilmiştir, diye yazıyordu. Hani genç biri ya da az deneyimli bir araştırmacı olduğum görülmek üzere direkt üstüne dille alakalı kontrol yapılmalı gibi bir şey yazılabildiğini hissettim. Yani hakemlerin mantığa dayanmayan yorumları olabiliyor."

K4: "Hocam orayla ilgili bence ülkemizde bir rant var. Yeni bir iş alanı bence bu. Dergi rantı falan diyebiliriz aslında. Yani bunu da ben biliyorum. Şahit oldum yani. Eğer ilişkiniz varsa A dergisindeki hatrı sayılır... İşte pıt diye yayınlıyorsun mesela çalışmanı. Ama öbür adamın ilişkisi yok dergi ile. Bekler üç ay,

beş ay, bir sene. Bekler o. Ama diğer adam doçent olacak, acil puan lazım... Hemen yayınlatabiliyor. Yani burada bir rant var. Bunu kim kontrol ediyor, etmiyor mu? Niye etmiyor? İlginç bir durumdayız. Bu bence büyük bir sorun...".

Tartışma ve Sonuç

Turizmin bir bilim dalı olup olmadığı tartışılmaya devam ederken alan ile ilgili Türkçe ve yabancı literatürde pek çok çalışma yerini almaya devam etmektedir. Yürütülen sayısız bilimsel çalışmanın arka planında araştırmacıların yaşadığı zorlukların ve karşılaştıkları engellerin tespit edilerek bunlarla ilgili düzeltici önlemlerin alınması alana önemli katkı sağlayacaktır. Nitekim bu araştırmanın amacı da turizm akademisyenlerinin bilimsel araştırma sürecinde karşılaştıkları engelleri ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda turizm alanından akademisyenlerle görüşmeler gerçekleştirilmiş ve dokuz tema altında toplanan araştırma engelleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan turizm akademisyenleri genellikle ilgi alanlarına yönelik özgün konular üzerinde çalıştıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç Savcı vd. (2021)'nin elde ettiği sonuçlarla örtüşmektedir. Ek olarak turizm akademisyenlerinin hissettiği kariyer baskısının ve çalışmalardan puan alma kaygısının da araştırma konusu seçmelerine ve yürütmelerine etki ettiği belirlenmiştir. Bu durum akademisyenlerin motivasyonunu düşürebildiği gibi etik olmayan davranışlar sergilemelerine neden olabilmektedir. Bununla birlikte, Savcı vd. (2021)'in araştırmasına katılan hemşirlerin görüşlerine benzer şekilde turizm akademisyenlerine göre de araştırma bütçelerinin düşük olması, teknoloji ve altyapı yetersizliği bilimsel araştırmaların önündeki en büyük engellerdir. Turizm alanında çok farklı araştırma yöntemlerinin denenmemesinin altında bu yetersizliklerin olup olmadığı gözden geçirilmelidir.

Üniversitelerdeki kütüphanelerin kaynaklarının sınırlı olması, farklı analiz programlarına erişim sorunu, paralı erişilebilir veya açık erişim olmayan dergiler turizm akademisyenlerinin araştırmalarında karşılaştıkları engeller arasındadır. Savcı vd. (2021)'in de yaptığı araştırmada benzer sonuçlara ulaşılmış olması sorunun çözümlenmesinde üniversitelere önemli görevler düştüğünü ortaya koymaktadır. Üniversiteler, kütüphane bütçelerine daha fazla pay ayırarak üye oldukları veri tabanı sayısını artırabilir ve akademisyenlerin araştırmalarında kullanacakları analiz programlarını satın alarak araştırmalara daha çok destek sağlayabilir. Aksi durumda akademisyenler korsan yayınlara başvurmak zorunda kalmaktadır. Bu durum yalnızca akademisyenlerin mağdur olması anlamına değil, yayın sahibinin ya da programcıların emeklerinin savunulmaması anlamına da gelmektedir.

Akademisyenlerin karşılaştıkları zorluklardan bir diğeri üniversite destek personellerinin kendilerine

yardımcı olmamasıdır. Bu durumun destek personelinin bilgisizliğinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu noktada üniversitelere, destek personeli istihdamında liyakata önem vermeleri ve hizmet içi eğitimlerle personeli yetiştirmeleri önerilebilir. Bununla birlikte turizm akademisyenleri araştırma yaparken meslektaşları ile işbirliği sağlayamamanın zorluğunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca ders yükü fazlalığı da akademisyenlerin araştırmalarına ayıracakları zamanı azaltmaktadır. Literatürdeki araştırmalar da ders yükü fazlalığının ve araştırmacılar arası işbirliğinin olmamasının araştırmacılar için engel teşkil ettiğini doğrulamaktadır (Closs vd., 2000; Bryar vd., 2003; Adamsen vd., 2003; Hutchinson & Johnston, 2004; McSherry, Artley & Holloran, 2006; Demir vd., 2012; Savcı vd., 2021). Araştırmacıların meslektaşları ile işbirliği içinde olmalarının araştırma becerilerine katkı sağlıyor olması (Broekkamp & van Hout-Wolters, 2007; Vanderlinde & van Braak, 2010), destek personelinin yardımının ve akademisyenler arası işbirliğinin önemini ortaya koymaktadır.

Savcı vd. (2021)'in çalışmasında belirlenen engellerden biri etik kurul izni alma sürecindeki engellerdir. Turizm alanında da benzer bir durum söz konusudur. İnsanlar üzerine gerçekleştirilen her araştırma için etik kurul alma zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak turizm akademisyenleri neyin etik konusu olduğunun ve neyin olmadığına çerçevesinin netleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, etik kurul kararlarının çok zaman aldığını belirtmişlerdir. Turizm alanında yapılan araştırmaların katılımcıların sağlığına zarar verici veya bedensel bütünlüğünü bozucu olmadığı açıktır ki alanda yapılan her çalışmanın etik kuruldan geçmesinin gerekliliği tartışılmalıdır. Bununla birlikte, araştırmacıları etik davranması konusunda teşvik etmesi gereken bir kurulun kendi yönetmeliğini ve yönergesini göz ardı ederek araştırmacıya etik dışı öneride bulunması, çarpıcı bulgulardan biri olmuştur.

Elde edilen bir diğer sonuca göre veri toplama sürecinde kurumların ve bireylerin araştırmaya katılma isteksizliği akademisyenlerin önündeki en büyük engellerden biridir. Bu sonuç Savcı vd. (2021)'in elde ettikleri sonuçla örtüşmektedir. Bireylerden, resmi veya özel kurumlardan veri elde etme sürecinde yaşanan problemler, ancak onların işbirliği yapmaya istekli olması ile çözülebilir. İşbirliği ise bireylere ve kurumlara bilimsel araştırmaların önemi anlatılarak ve akademi ile toplum arasındaki uçurum kapatılarak sağlanabilir. Ek olarak turizm araştırmaları için gerekli olan istatistiklere veya bilgilere erişme hususunda devlet kurumlarının araştırmacılara destek vermesi önem arz etmektedir.

Turizm akademisyenleri dergilerin makale yayımlama sürelerinin uzunluğunu ve hakemlerin nesnel olmayan yorumlarını yayın yapmadaki iki büyük engel olarak nitelendirmektedir. Yayımlama süreçlerindeki adam kayırmacılık sorunu bir denetim mekanizması

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

geliştirilerek kontrol altına alınmaya çalışılabilir. Derginin makale yayımlama başvurusu yaptıktan sonra ne kadar sürede o yayını kabul ettiği veya red verdiği gibi yayın süreçlerinin daha şeffaf yürütülmesi için dergiler teşvik edilmelidir. Bu noktada, kişilerin öz kontrol geliştirerek bu süreçlerin şeffaflığına katkı sağlaması gerektiği de unutulmamalıdır.

Bu araştırmada turizm akademisyenlerinin karşı karşıya kaldığı araştırma engelleri ile ilgili genel bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Belirlenen engellerin gelecekte yapılacak farklı araştırmalarda detaylı irdelenmesi daha radikal çözüm önerileri geliştirilmesi açısından önemlidir. Üniversitelerin araştırmalara kaynak desteğini artırması, akademisyenlerin çalışma ortamlarının iyileştirilmesi ve meslektaşlar arası işbirliğinin teşvik edilmesi için kurumlara ve bireylere çok fazla görev düşmektedir. Geliştirilecek çözümlerin turizm akademisyenlerinin araştırma yapma motivasyonlarını artıracakı unutulmamalıdır.

Kaynakça

Adamsen, L., Larsen, K., Bjerregaard, L. & Madsen, J.K. (2003). Danish Research-Active Clinical Nurses Overcome Barriers in Research Utilization, *Scandinavian Journal of Caring Science*, 17: 57-65.

Baltacı, A. (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3 (1): 1-15.

Banegas, D. L. (2018). Towards Understanding EFL Teachers' Conceptions of Research: Findings From Argentina, *Profile: Issues in Teachers' Professional Development*, 20 (1): 57-72.

Bhattacharjee, A. (2012). *Social Science Research: Principles, Methods, and Practices*, Open Access Textbooks. Book 3.

Bocar, A. (2009). Difficulties Encountered by the Student - Researchers and the Effects on their Research Output, <https://ssrn.com/abstract=1612050> (Erişim Tarihi: 05.09.2023).

Bryar, R. M., Closs, S.J., Baum, G., Cooke, J., Griffiths, J., Hostick, T., Kelly, S., Knight, S., Marshall, K. & Thompson, D.R. (2003). The Yorkshire BARRIERS Project: Diagnostic Analysis of Barriers to Research Utilisation, *Int J Nurs Stud.*, 40 (1): 73-84.

Broekkamp, H. & van Hout-Wolters, B.H.A.M. (2007). The Gap Between Educational Research And Practice: A Literature Review, Symposium, And Questionnaire, *Educational Research and Evaluation*, 13 (3): 203-220.

Büyüköztürk, Ş. & Köklü, N. (1999). Eğitim Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırma Yeterlikleri Konusunda Öğretim Üyelerinin Görüşleri, *Eğitim ve Bilim*, 23 (112): 18-28.

Camuzcu Aşiroğlu, S. (2016). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları İle Bilimsel Araştırma Dersindeki Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2): 72-84.

Closs, S.J., Baum, G., Bryar, R.M., Griffiths, J. & Knight, S. (2000). Barriers to Research Implementation in Two Yorkshire Hospitals, *Clinical Effectiveness in Nursing*, 4 (1): 3-10.

Çetin, A. & Dikici, R. (2014). Eğitim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri Dersinin Etkililiği, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (3): 981-994.

Demir, Y., Ak, B., Çıtak Bilgin, N., Efe, H., Albayrak, E., Çelikpençe, Z. & Güneri, N. (2012). Hemşirelik Uygulamalarında Araştırma Sonuçlarının Kullanımındaki Engeller ve Kolaylaştırıcı Faktörler, *Çağdaş Tıp Dergisi*, 2 (2): 94-101.

Ekinci, N. & Ekinci, C.E. (2022). Araştırmacı Olarak Öğretmenler: Araştırma Yeterlikleri, Engelleri, Algıları Ve Araştırmadan Bekledikleri Yararlar, *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 12: 477-498.

Emiroğlu, O.N., Ünlü, H., Terzioğlu, F. & Bulut, H. (2005). Hemşirelerin Araştırmalara Katılma Durumları, Araştırmaya İlişkin Görüşleri ve Bilgi Gereksinimleri, *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 5 (1): 64-86.

Giorgi, A. (2008). Difficulties Encountered in the Application of the Phenomenological Method in the Social Sciences. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology*, 8 (1): 1-9.

Hutchinson, A.M. & Johnston, L. (2004). Bridging the Divide: A Survey of Nurses' Opinions Regarding Barriers to, and Facilitators of, Research Utilization in the Practice Setting, *Journal of Clinical Nursing*, 13 (3): 269-409.

Jatin, S., Anand, S. & Ricardo, P. (2009). Scientific Writing of Novice Researchers: What Difficulties and Encouragements Do They Encounter, *Acad Med.*, 84 (4): 511-516.

Kerlinger, F. N. & Lee, H. B. (1999). *Foundations Of Behavioral Research*. New York: Harcourt College Publishers

Kutlay, N. (2013). A Survey of English Language Teachers' Views of Research, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 70: 188-206.h

Logan, F.A. (t.y.). *College Learning: Ways & Whys*, http://www.unm.edu/~quadl/college_learning/personal_problems.html, (Erişim Tarihi: 05.09.2023)

McSherry, R., Artley A. & Holloran J. (2006). Research Awareness: An Important Factor for Evidence-Based Practice?, *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 3 (3): 93-135.

Mertens, D.M. (2014). *Research and Evaluation in Education And Psychology: Integrating Diversity with Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods.*, New York: Sage.

Morales, M.P.E. (2016). Participatory Action Research (PAR) Cum Action Research (AR) in Teacher Professional Development: A Literature Review, *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 2 (1): 156-165.

Norasmah, O. & Chia, S.Y. (2016). The Challenges of Action Research Implementation in Malaysian Schools, *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 24 (1): 43-52.

Özdemir, M. (1994). Bilimsel Turizm Araştırmaları Sürecinde Konu Seçimi, *Anatolia*: 24-29.

Özhan Çaparlar, C. & Dönmez, A. (2016). Bilimsel Araştırma Nedir, Nasıl Yapılır?, *Türk J Anaesthesiol Reanim*, 44: 212-218.

Picciotto, M. (1997). Investigating the College: Teaching the Research Process, *College Teaching*, 45 (1): 19-21.

Platin N. (2000). Kanıta Dayalı Hemşirelik Ülkemizde Uygulanamaz. Neden?, I. Uluslararası ve VIII. Ulusal Hemşirelik Kongresi.

Potter, G. (2001). Facilitating Critical Reflection on Practice Through Collaborative Research, *The Australian Educational Researcher*, 28 (3): 117-139

Rose, S.D. (1988). Practice Experiments for Doctoral Dissertations: Research Training and Knowledge Building, *Journal of Social Work Education*, 2: 115-22.

Saracaloğlu, A.S. (2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeyleri, Araştırma Kaygıları Ve Tutumları İle Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2): 179-208.

Savcı, C., Şerbetçi, G. & Özel, H. (2021). Hemşirelerin Bilimsel Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimleri Vve Karşılaştıkları Engeller, *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9 (2): 694-705.

Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. Londra: Sage Publications.

Schumm, W.R. & Crawford, D.W. (2023). Difficulties With Methodology in Social Science Research With Controversial Issues Regarding Human Sexuality, *The Linacre Quarterly*, 90 (2): 194-216.

Usta, A. (2012). Sorunsaldan Sonuçlara Bilimsel Araştırma Süreci: Bir Araştırma Raporu Model Örneği. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3 (5): 135-161.

Vanderlinde, R. & van Braak, J. (2010) The Gap Between Educational Research And Practice: Views Of Teachers, School Leaders, Intermediaries And Researchers, *British Educational Research Journal*, 36 (2): 299-316.

Turizm Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Karşılaştıkları Engeller

Yıldırım, A., İlhan, N., Şekerci, A. R., & Sözbilir, M. (2014). Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarını Takip Etme, Anlama ve Uygulamalarda Kullanma Düzeyleri: Erzurum ve Erzincan Örneği, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (1): 81-100.

Zukauskas, P., Vveinhardt J. & Andriukaitiene, R. (2018). Philosophy and Paradigm of Scientific Research, Zukauskas, P., Vveinhardt J. & Andriukaitiene, R., *Management Culture and Corporate Social Responsibility*, Birleşik Krallık: IntechOpen.